

REVISTA
DE L'OBRA
CULTURAL BALEAR

Es Molí Nou

VILAFRANCA DE BONANY GNER 1.987 NÚMERO 8

BARTOMEU CATALÀ

*****
UN VILAFRANQUER
AL FRONT D'UN
PROJECTE DE REHA-
BILITACIÓ DE DRO-
GADICTES A LES
BALEARS.

*****

"LA DROGA ES UNA ESCAPADA A LA VIDA"

DEGUT AL MAL TEMPS FOREN SUSPESES
LES BENEIDES DE SANT ANTONI.

*****

EL RECTOR RETIRÀ LES ESTUFES
DE DINS L'ESGLÉSIA.

*****

HA COMENÇAT LA Lliga DE VOLEIBOL

*****

NIT DE REIS, NIT MÀGICA.

**OBRA
CULTURAL
BALEAR
DELEGACIÓ DE VILAFRANCA
ES MOLÍ NOU**

"ES MOLÍ NOU"
Revista de l'O.C.B.
Dip. Leg. PM-366-1986
C. Santa Bàrbara, 16
Vilafranca

HO HAN FET POSSIBLE.

Francesc Amengual.
Cati Barceló.
Miquel Barceló.
Antònia Bauzà.
Joan Bauzà.
Damiana Huguet.
Antoni Nicolau.
Jaume Nigorra.
Margalida Oliver.
Cati Rossellò.

COL.LABORACIONS ESPECIALS.

Josep Mª Llompart.
Miquel Mulet.

**PRENSA
CORONA**

AQUESTA REVISTA S' IMPRIMEIX
EN ELS TALLERS DE "APSTOL
I CIVILITZADOR". (Petra).

ON PODEN TROBAR VALORS ELS JOVES DE VILAFRANCA?

El personatge del present número, tal com haureu pogut deduir de la portada, és el capellà Bartomeu Català. Més endavant, en les pàgines centrals, començam una llarga entrevista en qui tindrà la responsabilitat de coordinar i dirigir els centres de rehabilitació i reinserció de drogadictes a Balears. Per sort, alguns vilafranquers en els darrers anys han obert els ulls a la realitat i avui són peces importants dins els diferents camps socials. Ens alegra que així sia.

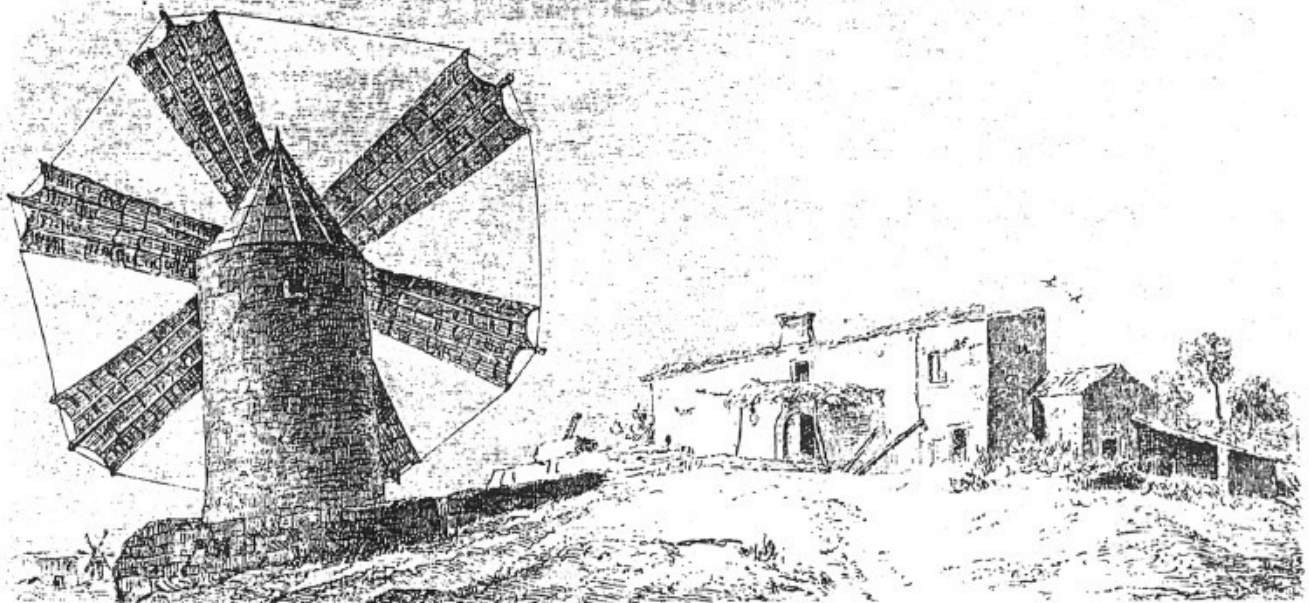
En aquesta editorial ens centrarem no en el treball i la gran tasca que té encomanada Bartomeu Català, ja que d'això ens ocupam en l'entrevista, sinó en el contingut d'una frase d'En Bartomeu i que ens crida l'atenció quan assegura que: "Si cada home té uns valors, no necessitarà escapar de la vida. Quan viu buit d'aquests valors és quan escapa i en una d'aquestes escapades va a la droga".

Des del nostre punt de vista, no totes les persones poden trobar valors a la vida dins la realitat de la pròpia persona. Necessita també trobar valors dins el seu entorn i dins la societat o comunitat on viu. Actualment està del tot comprovat que la major part dels qui estan mancats de valors són els joves, la joventut.

No cal anar molt lluny per trobar un exemple. Ens hem demanat alguna vegada quins valors poden trobar els joves de Vilafranca dins aquesta comunitat de dos mil ànimes? on des del poder polític fins l'eclesiàstic viuen volcats exclusivament en oferir uns valors col·lectius a la Tercera Edat de la Vila. No estam en condicions d'assegurar que a falta de valors els joves de Vilafranca escapin, en general, a la drogadicció, però som conscients que la joventut d'aquesta vila tampoc és tan diferent a la que, a manca d'uns valors no sols personals sinó també col·lectius, cau dins l'esmentada drogadicció.

Molts es preguntaran: sí però, com i qui pot crear uns valors pels joves?. Doncs creim que crear un valor és aconseguir que qualsevol jove li trobi un sentit, faci el que faci, al que fa avui i al que pugui fer demà; i millor si aquesta satisfacció d'haver fet una cosa de valor es pot transmetre al col·lectiu, al pare, la mare, el germà, l'amic, el veïnat,...

GENER A FORA VILA

ANTONI TORRETES

Ja feia uns quants anys que no gaudíem de tan bon temps per a les tasques de fora-vila. Les pluges freqüents, intercalades de bon temps, i les bones estades han fet possible un bon període de sembra.

Mentre que altra temps a finals de gener acabava la sembra de gra, ara aquest període de sembra s'allarga fins a final de febrer.

El foraviler disposa en la seva activitat d'una gran varietat de llavors on escollir. Des de les tradicionals, de cicle llarg, a les "forasteres", de cicle curt. Això fa que ja es puguin veure unes bones nascudes de blat i civada mallorquins, mentre que per altra part encara hi ha molta llavor forastera a sembrar.

El foraviler ha d'esser el suficientment espavilat per adonar-se'n de quin tipus de gra li convé a l'hora de la sembra: la regularitat de la llavor mallorquina o l'abundància, en condicions favorables, del gra foraster, però de dubtosa rentabilitat

en condicions climatològiques adverses.

Deia que aquest mes o l'altre s'haurien d'acabar les feines de sembra de gra, mentre que els cigrons començarem a sembrar-los a partir de mitjans de febrer, i els alls passat Sant Antòni o de seguit que el temps ho permeti.

Es motiu de joia i alegria pels foravilers, sobretot hortolans, l'abundància de pluja caiguda ja que repercutirà favorablement en la pujada dels nivells de l'aigua subterrània, que bona falta feia.

Per altra banda, en passar aquest mal temps, es podran sembrar ametllers, albarcoquers i garrovers. També figueres, encara que també siguin dies bons per la seva sembra Sant Josep i Sant Joan.

La sembra de tarongers i llimoneres hauran d'esperar la millorança del temps; així com la seva poda que serà a partir de març.

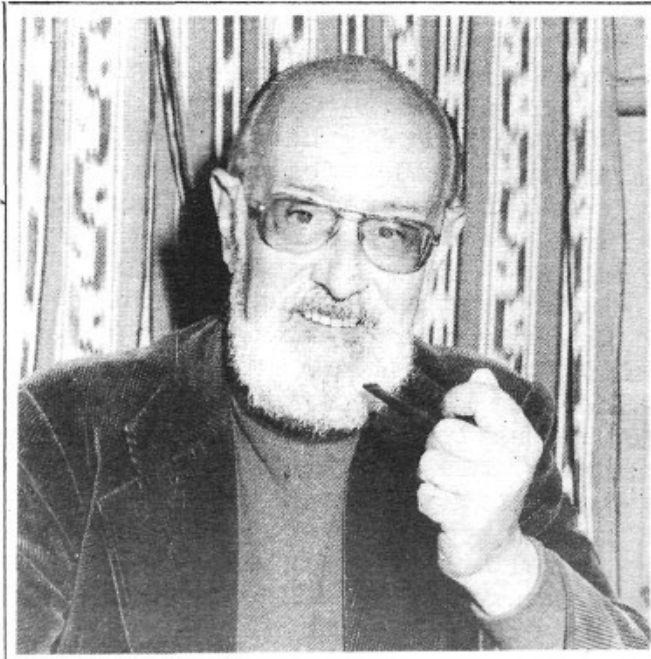
Es bon temps ara per fer empelts d'ametler, però de prunera i albarcoquer convé esperar un poc.

JOSEP MARIA LLOMPART

La memòria de l' episodi al qual em referesc no se m' esborrarà mai. No puc defugir gairebé d' evocar-lo com si fos el començament d' una novel·la de lladres i serenos. "Era un vespre glaçat de desembre de l' any 1962. Voltada d' un cert misteri, se celebrava una reunió a can Francesc de Borja Moll."

Ho record com si fos ara. Hi havia D. Miquel Forteza, l' enginyer poeta, esbufegant i tossint -aquest tercer pis!-; hi havia En Joan Pons i Marquès, elegant fins en el gest de treure's l' abric, amb una espurna de curiositat rera els vidres gruixadíssims de les ulleres.; hi havia En Gabriel Cortès, vacil·lant i cautelós com sempre. Pintaria el rostre infantívol d' En Miquel Fullana, somrient i divertit, i el posat, mig financer, mig rural, d' En Miquel Marquès, i l' aire professional d' En Miquel Arbona, i la cara de pocs amics del generosíssim Pau Alcover.

En Moll començava a exposar un projecte que li havia acudit. A Barcelona acabaven de fundar - l' Omnium Cultural, i fóra bo que a les Illes es fes alguna cosa semblant, que es creàs alguna institució per a la defensa i promoció de la nostra llengua i la nostra cultura, perquè si no es feia així... La nostàlgia d' aquells assenyats barons que havíem conegut el temps de la llibertat,

de les il·lusions, de l' Associació per la Cultura de Mallorca, esdevenia poc a poc esperança i entusiasme. En acabar la vetlada, l' Obra Cultural Balear ja existia. En Moll havia refusat qualsevol càrrec a l' entitat tot just nada. Ell havia exposat la idea i s' hi apuntava com a soldat ras. D. Miquel Forteza era nomenat president per aclamació; En Miquel Fullana, agafat de sorpresa -però jo no ... però jo no..."-, acabava acceptant finalment la secretaria. Dins un ambient d' encomanadissa eufòria, compareixien els xerès i les avellanes.

Un any més tard es celebraven els exàmens dels primers cursos de llengua organitzats per l' Obra. Don Miquel Forteza, solemnement, gairebé majestuosament, presidia el tribunal i esbroncava indignat un seminarista que pretenia copiar. Ara anam bé -devia pensar En Moll-, ara les coses es comencen a fer com cal. Fins aquí l' anècdota d' aquells homes exemplars que ja he dit que havien conegut el temps de la llibertat, el temps de l' Associació per la Cultura de Mallorca, i que ara encertaven a convertir la nostàlgia en acció. Inicialment, l' esforç de l' Obra Cultural Balear es va centrar a l' entorn de la defensa i promoció de la llengua. Els seus fundadors sabien que això era la peça clau; sabien que la llengua -que pot no esser res-, ho era tot a casa nostra. I al voltant d' aquesta idea haurà d' esmerçar encara molt de temps els seus esforços.

Alguns d' aquells homes ja no són amb nosaltres: Pau Alcover, Gabriel Cortès, Joan Pons, Miquel Arbona, i el mateix Miquel Forteza. Van acomplir bé i honestament la seva tasca, i ens han deixat el record i l' exemple.

Un exemple viu i optimista que roman en la presència -i que sigui per molts d' anys- de Francesc de Borja Moll. Sense ell, no sé què hauria estat de la nostra llengua i de la nostra cultura; pens que, de segur, haurien anat a mal borras.

(MEMÒRIA DE L' HOMENATGE A FRANCESC DE B. MOLL).

* REFRANYER POPULAR *

A partir del present número de "Es Molí Nou", i si l'espai ho permet, inclourem cada mes un petit recull de refranys populars.

Ho farem guiant-nos pel "Refranyer Popular de l'Illa de Mallorca" de D. Miquel Fuster.

Aquí teniu els primers:

- A bon gat comanes es formatge.
- A cavall regalat, no limiris es pèl.
- A ca vei, no li facis cus-cus.
- A Ciutat, que hi estigui qui hi és nat.
- A dona de calçons, home de...collons.
- A gat vei, ratolí tendre.
- A lloc estern, ses vaques suquen es braus.
- A mal costum, da-li fum.
- A malalt que ha de viure, s'aigo li és medicina.
- A mitges, no umplen sitges.
- A on hi ha galls, no canten gallines
- A qui seu a ca-seva, no li moven contenda.
- A sa taula i en es llit, amb so primer crit.
- A un ca magre, no li falten puces.
- Abre sovint mudat, mai ben arrelat.
- Acabarà com sa processó de Maria.
- Aigo de gener, umpl ses botes i es graner.
- Aigo treu amb un paner, qui en so creure és falaguer.
- Ajuda't i t'ajudaré.
- Al.leluia, al.leluia, qui no mata porc no menja xuia.
- Allà on hi ha pèl hi ha alegria.
- Allà on vas, fé com veuràs.
- Altres vendrà que bo em ferà.

... DE SA NOSTRA CUINA UNA DE NESPLES

Agafau la quantitat de nesples que en haver-lis llevat la pell i els pinyols, hi hagi uns 250 grs. Millor si les nesples són madures. Aleshores les passau pel un-dos-tres i us quedarà una pasta molt fina. Seguidament, dintre un perol hi posau un litre d'aigua i mig quilo de sucre i posau-ho en es foc. Després cal que ho remeneu fins que bulli i no oblideu de tancar be la cuina perquè el sucre com el sallet, quan bull vol fugir. Per evitar que us vessi al bullir, llevau una estoneta el perol del foc fins que baixi la sabonera i després ho tornau a posar en el foc, posant-hi les nesples que abans les havia passat pel "turmix", anant remanant després una estoneta fins deixar-lo bullir uns deu minuts o poc més.

Quan sia quasi fred, posau-hi 1/4 de litre d'esperit del bo i una copeta de "Cointreau" o "Curaçao", o també "43" i ben remanat ho deixau reposar uns quans dies.

Si no voleu els baixos que queden al fons, ho filtrau malgrat aquests baixos siguin bons.

Tots els sants empenyen,
als qui van cap avall,
i pels qui van de cavall,
ses nesples restrenyen.

JAUME NIGORRA.

Esports

CALENDARI DE LLIGA DE VOLEIBOL (CATEGORIA ABSOLUTA MASCULINA).

11 de gener	Vilafranca - GESA
25 de gener	Gels Musical - Vilafranca
1 de febrer	Vilafranca - Petra
8 de febrer	Escolar - Vilafranca
15 de febrer	Vilafranca - Saysa
	SEGONA VOLTA
22 de febrer	GESA - Vilafranca
1 de Març	Vilafranca - Gels Musical
8 de Març	Petra - Vilafranca
15 de març	Vilafranca - Escolar
22 de Març	Saysa - Vilafranca

Els partits que es juguin a Vilafranca ho faran els diumenges a les 11.

UNA MENA DE PENSAMENT

Diu G. Bernanos, en el seu llibre **Els grans cementeris sota la lluna**: "és veritat que la còlera dels imbècils omple el món".

No més lluny de la nostra quotidiana realitat, i si no, digau-me per què s'amiden els homes.

L'altària dels homes s'amida en relació a les patenes que els pengen. En tal, Patena d'Honor de l'Ajuntament ...; En tal altre, Patena d'Or de la Conselleria X; En tal, Placa d'Argent de l'Associació i en reconeixement dels seus mèrits per la seva tasca en pro de ...

I així diàriament, acaramullant patenes i plaques, plaques i patenes, com si d'un col·leccionista es tractàs.

Malgrat les despeses ocasionades per la compra de les patenes, les quals, un 99% de les vegades, solem pagar nosaltres amb els diners públics, estranyes vegades són otorgades per persones fora dels càrrecs polítics pels quals foren creades.

I és que la majoria dels nostres polítics pareixen més bé cans de caça que, després d'haver agafat la seva presa, s'acosten al seu amo amb la llengua treta i la boca plena de saliva, àvids de triomf, per rebre la carícia de l'electorat que els ha otorgat l'urna del vot, per assabentar-se del seu poder damunt els altres; i queden aferrats a la butaca plena d'olor a corrupció i caciquisme, per poder desfilar davant el poble amb el cotxe negre i el xofer blanc, asseguts a darrere sense ni tan sols imaginar-se que qualsevol dels espectadors, el dia de demà, pot ocupar el seu lloc.

És veritat que la còlera dels imbècils omple el món. Les estranyes circumstàncies per les quals el poble intueix el desencís dins la nostra classe política són prou evidents. Diu el refranyer popular: "Sols se'n recorden de Santa Bàrbara quan trona"; no més lluny de la nostra quotidiana realitat.

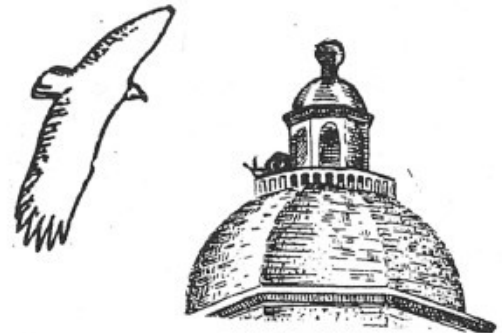
I si no, digau-me: a les darreres jornades de les eleccions hi va haver sarau per a tothom, mítings amb la

presència dels més destacats oradors segons el ranqing de popularitat, discursos i promeses la major part de les quals incomplides i, a la fi, això sí, a la fi coques i vi a rompre per als assistents.

El que no ens digueren va ser que us omplissiu per a quatre anys, perquè durant la resta de temps ni l'olor de coques ens ha arribat.

Francesc Amengual.

Paràbola de l'Àguila i el Caragol

Això era una àguila poderosa que un bon dia, en una de les seves llargues volades, afinà un campanar molt alt i esvelt, decidint al punt aturar-s'hi per reposar una miqueta, al cucurull.

Es sorprengué fora mida quan ho féu perquè, allà mateix, dalt tot el campanar, hi trobà un caragol que, amb tota la tranquil·litat d'aquest món, s'hi passejava.

Ben estranyada l'àguila davant tan impensat encontre per aquelles altures, escometé al caragol:

"Què fas tu aquí, caragol?. Com ha pogut pujar fins aquí dalt un animaletxo com tu si a mi m'ha costat ben molta pena arribar-hi?."

A la qual cosa respongué el caragol, estirant més les banyes:

"I que no ho veus aguilota. Llepant-llèpant, dona; llepant-llèpant!"

Des d'aquell dia l'àguila va saber que hi ha moltes criatures que es poden fer ben amunt, si tenen una bona llepada.

MARGALIDA OLIVER

MASSA MENJAR ?

Miquel Mulet

Quan es publiquin aquestes retxes la presidència de la Comunitat Econòmica Europea ja haurà canviat de país; i el "problema" dels excedents de llet, carn, i altres productes del camp pot haver trobat "solució". És igual. Perquè aquí la importància la té l'existència del problema.

Diuen que el pressupost s'enfonçarà si no aconseguim produir més poca llet i manco carn. Que n'hi ha massa. Que ja no es sap on guardar-ho. Que durant cinc anys es pagarà una quantitat per cada litre de llet manco que treguen a les nostres vaques. Diuen...

Això està escrit a l'orde del dia de llargues reunions dels ministres comunitaris. No pareix ver; però ho és!

Al mateix diari trobam l'a-

nunci de l'UNICEF que posa pell de gallina. I "cables" de les agències que sumen morts de fam als morts per la fam de l'any passat. Que una tercera part del nostres germans "creats a imatge i semblança de Déu" no mengen abastament. Que la desnutrició no recula. Tot això que ens digueren pel febrer de l'any passat i de l'altre i de l'altre, abans de la Campanya contra la Fam en el món.

Clar que hi ha excuses. Solen posar aquestes:

Primera. Sí; aquí sobra i allà manca. Llàstima que entre l'aquí i l'allà hi hagi un tros tan llarg... Justament, d'allà duim les primeres matèries i allà tornam, manipulats, els productes. Cert que per cada pesseta que els hem pagat en cobram

cinc. ¿Potser aquestes quatre pessetes per pesseta acursin la distància?

Segona. Si ens poguessin comprar els nostres excedens, però els deutes se'ls mengen. Deutes, de què? mentre no comptem amb un estudi seriós, i intel·ligible, haurem de continuar sospitant que el gran deute és per les armes que els obligam a comprar.

Conclusions? Per avui, només una. Que no ens deixem prendre el pèl. Que no ens arriben a fer creure que "la Mare de Déu nom Joana". Que NO sobra llet, que falta menjar. Que fabricam massa armes. Que solitaritat és molt més que un mot per quedar bé. Que tots els germans mengin, llevat de quatre grossos sense consciència, ens convé a tots.

CORRECCIÓ DE BARBARISMES

referents a:

COS I SALUT

Barbarisme	Forma correcta
ACIDES	acidesa, agrura
CANSANCI	cansament, fatiga
CEGO	cec
ENFERMEDAT	malaltia
ESCALOFRIO	calfred
ESGUINCE	esquinç
FLEMON	flegmó
JUANETE	galindó
LLAGA	nafra, úlcera
PESADILLA	malson
RESPIRO	alè, respir
VAHIDO	torn de cap

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

Gloses

Si me feien sa traveta
pegaria per ses voreres,
llàstima que la senyora Lliteres
sigui Catalineta.

Perquè totes ses Catalines
tenen es caminar generós,
i el seu parlar tan amorós
que només diuen coses fines.

Vaig tirar una pedrada
sense voler ferir a ningú,
si t'he ferida a tu
perdona, l'he esgarrada.

JAUME NIGORRA.

BARTOMEU CATALÀ

DIRECTOR I COORDINADOR DELS CENTRES DE REINSERCIÓ DE DROGADICTES A BALEARS.

ENTREVISTA

De les moltes malalties que pateix avui per avui la societat actual, la droga sembla s'hagi convertida en una malaltia crònica que difícilment poden combatre, amb mesures polítiques, els governs de tot arreu. La droga, capital i negoci d'un cada vegada més ampli sector social és, per a la gran majoria dels drogadicte, un camí sense retorn que sovint condueix a la pròpia mort.

Actualment no es pot afirmar que hi hagi cap estament social lliure de l'afectació de la droga. La situació geogràfica de les nostres Illes, per altra banda, fa possible que Balears sigui punt d'escala i també de destí d'importants carregaments de droga. Segons estimacions oficials, els adictes a l'heroïna a les Illes es calculen entre 3.000 i 5.000. Aquesta droga és una de les més fortes, pel que és de suposar que els adictes a drogues més fluïxes supera amb prou creus les abans esmentades xifres.

Com deiem abans, per la gran majoria de drogadicte la droga és un camí sense retorn, emboirat i ple de precipicis; el pitjor la mort. Però està demostrat que no és impossible, tampoc, el desfer-se d'aquesta dependència. En molts països civilitzats s'han obert centres especialitzats en acollir i reinserir als drogadicte a la societat que sempre els mantenen discriminats. A Mallorca, durant l'any que just ha començat, s'obriran dos centres destinats a rehabilitar els drogadicte i en el 1.988 s'obrirà un tercer en el que, d'una forma definitiva, es tractarà de reinserir als drogadicte. Com ho faran i de quina manera?. Doncs a l'entrevista que us oferim a continuació amb Bartomeu Català hi podrem trobar moltes respostes. Comencem.

Bartomeu Català té 45 anys, natural de la nostra vila, és llicenciat en Pedagogia i Filosofia; i també, com tots sabeu, un dels molts fills religiosos que ha donat Vilafranca. Fins fa un quants mesos havia estat Rector de la Parròquia de Cala Ratjada i al mateix temps professor a l'Institut d'Artà. En Bartomeu dirigirà i coordinarà els tres centres que a Mallorca, i a nivell de les Balears, tractaran la reinserció dels tòxics o drogadicte dins la societat. Tot un repte i tot un gran projecte, estudiat i planificat ben a consciència.

-Bartomeu, explica'ns aquest projecte.

Aquest projecte està inspirat en un projecte italià, suportat per la O.N.U., anomenat "Progetto Uomo" i que traduït a la nostra llengua vol dir "Projecte Home", que a la vegada està basat en un projecte americà. De fet, a Itàlia han tingut ajuda i assessorament de gent experimentada en els centres americans. Bastants d'aquests tècnics que han ajudat al "Progetto Uomo" foren en el seu dia tòxics que a través de centres de rehabilitació aconseguiren abandonar la droga.

El projecte nostre, encara no té nom específic però que prest sí el tendrà, està diguem quasi inspirat en el Projecte Home; en els seus centres en preparam i estem realitzant els cursos de formació que fan a l'oma.

-Quantes persones treballau per fer realitat aquest gran projecte?.

En aquest moment som nou persones que ens movem dins aquesta tasca. Però la necessitat real per dur a terme l'obertura de tres centres ens indica que finalment hauríem de treballar un mínim de tretze persones.

-Les persones que us dedicareu a rehabilitar i reinserir els tòxics, heu tingut una preparació especial per poder fer aquesta difícil feina?.

Les persones que treballarem en els diversos centres ens preparam per

afrontar totes les dificultats, que seran moltes, que es presentin. Com igualment estem preparats per superar els fracassos, que també els tindrem.

-Quines qualitats han de tenir els qui es vulguin dedicar, igual que vosaltres, a aquesta empresa humanitària?.

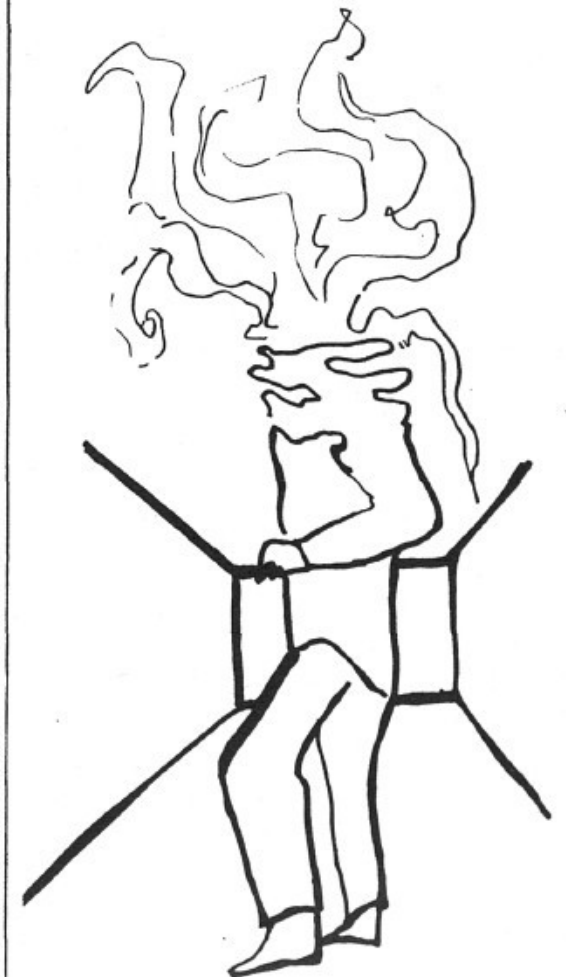
En primer lloc no cal ni pensar que han de ser, diguem, unes superpersones. Et diré que els homes o dones que treballen en projectes com el nostre han de saber resoldre els problemes profunds de les persones a qui tractin i han de saber també donar unes respostes a aquests problemes. En la preparació per la que hem passat alguns, hem descobert problemes i pors que teníem amagats. Es a dir, que una de les feines més corrents que tindrem serà el descobrir

La nostra feina ha de fer possible que els drogadicte tornin trobar uns valors a la vida.

Ens hem preparat per afrontar les dificultats i superar els fracassos.

De la droga es possible sortir-ne.

Provar el perill suposa, moltes vegades, un alicient per a la persona.

LA FUNCIO DELS CENTRES D'ACOLLIDA, TERAPEUTIC I DE REINSENCIO ES RESUMEIX EN LA TASCA

els complexes de les persones a qui tractem.

-Tornem a la preparació per la que heu passat i explica'ns la teva experiència.

Bé, jo m'he preparat durant sis mesos en distints centres d'Itàlia i vaig començar la preparació des de zero i creu-me si et dic que ho vaig passar punyetero, malgrat al final vaig estar content d'haver pogut aguantar fins al final. En certs moments vaig estar a punt d'abandonar. Gràcies a Déu, però, les forces em retornaren i vaig poder continuar.

-O sigui, que tu passares el que ha de passar qualsevol tòxic que es decideixi a reinsertar-se dins la societat?.

Efectivament. Sols que jo no era un drogadicte, però sí, vaig fer el mateix procés que qualsevol d'ells.

-I les persones que et tractaren, t'anaven descobrint els teus punts febles?.

Sí, exactament. Les persones que em tractaren tenien una gran sensibilitat per descobrir els meus problemes, que per ventura jo els tapava. Finalment em feien sempre donar una resposta a cada un dels meus problemes perquè si no ets capaç de donar una resposta als teus problemes, com podràs ajudar a una persona per a que es doni una resposta als seus.

-Bartomeu, quant temps heu estat planificant aquest projecte de solidaritat amb els drogadictes i qui li ha donat suport econòmic?.

Han estat uns divuit mesos de planificació.

En quant al tema econòmic, hem demanat una sèrie de beques a entitats privades i de moment hem tingut respostes positives de "Sa Nostra", "Fundació March", "Cadena Sol", "Cabildo Catedralici" i varies més. De totes, "Càrites" ens suposa el gran aval.

-Parlem ara dels centres. Quina funció tindrà cada un, on s'ubicaran i quan obriran les portes?.

El primer centre pel que hauran de passar els drogadictes dins el procés de rehabilitació serà el Centre d'Acollida que s'ubicarà en un antic col·legi que pertany a les Germanes de la Caritat i que està situat darrera la Plaça Gomila. Pensam obrir aquest primer centre

Aquest casal pertanya a la finca "Ses Sitjoles"

DA, TERAPEUTIC I DE REINSENCIO ES DE REEDUCAR EL TÒXIC".

en el mes d'abril. Com és de suposar, el Centre d'Acollida es destinarà als primers contactes, que duraran un parell de mesos, per desintoxicar i motivar al tòxic i suposarà també donar una mà als seus familiars.

El segon centre estarà format per la Comunitat Terapèutica, enfocada a la pròpia rehabilitació del tòxic; i així com en el Centre d'Acollida els drogadictes podran anar a dormir a ca seva, en el Centre Terapèutic hi feren dia i nit. Aquí els matins es dedicaran a treballs diversos dins el mateix centre i les tardes a reunions terapèutiques de grup. Aquest Centre Terapèutic està en fase de construcció, ja que es tracta d'un edifici nou, a la finca "Ses Sitjoles" entre Campos i Lluçmajor, i està subvencionat per la Comunitat Autònoma. Esperam obrir-lo en el mes d'octubre, però tot dependrà de si l'edifici està acabat i en condicions d'esser obert o no.

-Endemés de deixar-vos l'edifici a "Ses Sitjoles", us donarà més suport la Comunitat Autònoma?.

La Comunitat Autònoma, a través d'un conveni amb l'obispat, ens deixarà la finca

per un període de quatre anys i llavors també ens donarà una sèrie de beques.

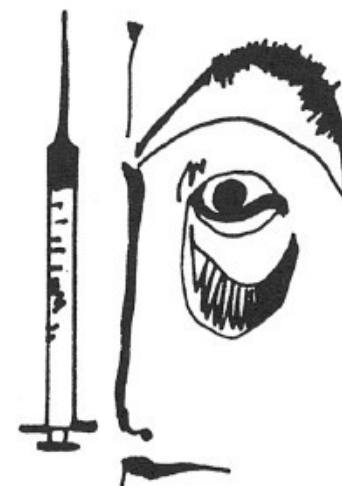
-I el tercer centre?.

El tercer centre s'ocuparà de la reinserció dels tòxics. Estarà situat en un convent de monges en el Pla de Na Tesa i esperam obrir-lo en el 1.988.

Aquest centre serà la darrera passa d'un procés de rehabilitació i reinserció que pot tenir una durada d'uns dos anys més o menys. El temps de cada procés dependrà, lògicament de cada persona, de cada tòxic.

La droga és una escapada a la realitat.

El drogadicte es la persona més feble de la societat.

-Pel que veim, sembla que hi ha una planificació perfecta.

Els qui formam l'equip, fins ara de nou persones, hem viatjat prou per varis centres d'Espanya a fi de prendre bona nota d'altres experiències i ho hem planificat damunt una base del tot ja contrastada, sabent que tindrem fracassos, però també amb la certesa que al cap i a la fi aconseguirem la reinserció d'un bon nombre de tòxics d'aquí, de Mallorca, i també de les altres illes.

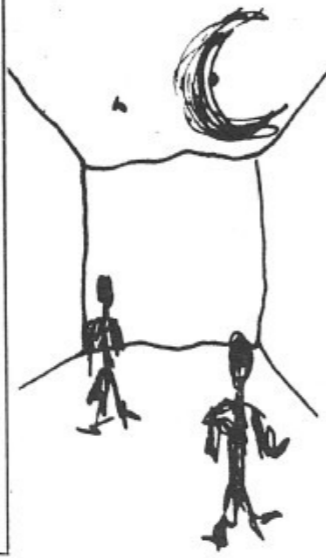
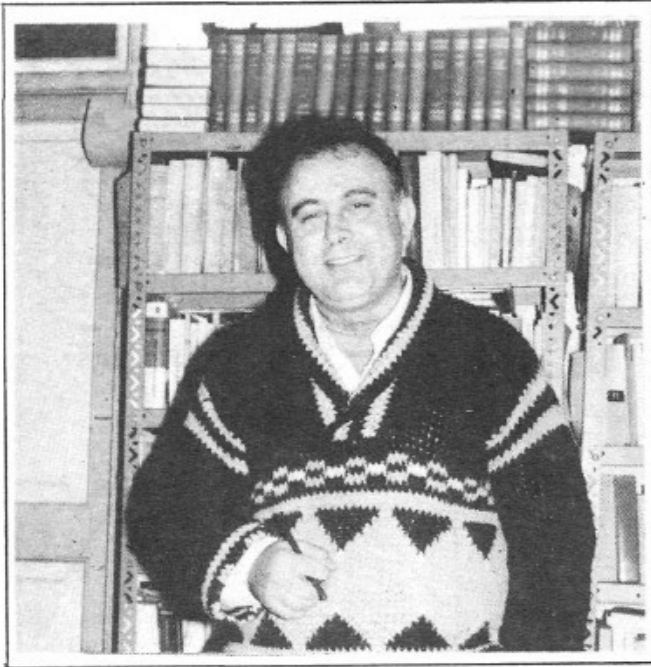
-Centres com els que estau preparant, on els podem trobar a la Península?.

Hem podem trobar a Madrid, Bilbao i Sant Sebastià.

-Parlem, si et sembla bé, dels tòxics. Què és per a tu un tòxic?.

Per a mi és la persona

"SI AJUDAM A VIURE, NOSALTRES LA NOSTRA MILL

més feble de la societat, que necessita reeducar, i per això el nostre programa deixa de ser un programa sanitari per convertir-se en un programa educatiu. El problema del drogadicte no sols és la droga sinó la mateixa persona, d'aquí el nom de "Projecte Home".

-De què creus que intenten escapar els drogadictes?.

Intenten escapar de la realitat. Quan les persones deixen de trobar-li uns valors a la vida és quan prenen el camí de la drogadicció. El nostre programa i els nostres esforços han de fer possible que aquestes persones tornin a trobar uns valors, que hi són a la realitat, i s'intentarà l'autonomia del tòxic.

-La recuperació d'un drogadicte, depen exclusivament de la seva força

de voluntat?.

No, no sols depen de la seva voluntat, encara que sí en un gran percentatge. També depen dels familiars -que hi poden ajudar molt-, dels amics, al.lota, etc. En aquesta tasca hi participen bastants factors.

-Quina pot ser la teva recompensa millor en aquesta tasca de dirigir i coordinar aquests centres?.

Crec que la millor recompensa serà el veure que amb la nostra feina ajudam a viure. Si ajudam a viure nosaltres també viurem, i aquesta serà la gran satisfacció de tots i cada un dels qui formam i formarem l'equip de treball.

-Bartomeu, quin profit poden donar les campanyes preventives sobre la droga?.

Personalment estic contra les campanyes

tremendistes, es a dir, aquelles que més resalten el perill de la droga, ja que actualment els joves es senten sovint cridats pel perill. Provar el perill suposa, moltes vegades, un alicient. Per a mi, la línia de prevenció és la línia de que la persona, cada home, vagi vivint uns valors. Si té un valors no necessitarà escapar de la vida, si viu buit necessitarà escapar d'alguna manera, i una de les escapades és la droga.

-Ingressar en aquests centres que teniu planificats, els hi suposarà alguna despesa als tòxics que es decideixin a recuperar-se?.

Al tòxic no li suposarà cap doblar ni un l'integrar-se en aquests centres. Tan sols el seu voler i la seva voluntat de curar-se. Això sí, les normes les posam nosaltres i tota persona que vulgui ésser acollida en qualsevol d'aquests centres s'haurà d'adaptar a les normes internes.

-El temps passa aviat. Crec que amb Bartomeu Català podríem parlar llargues hores sobre el projecte de rehabilitació i reinserció de drogadictes. Tal

TAMBÉ VIUREM I AQUESTA SERÀ OR RECOMPENSA".

vegada no sigui del tot inoportú el preguntar-li a En Bartomeu què creu que pot aportar la societat mallorquina a aquest projecte humanitari?.

Aquesta pregunta no m'havia aturat a pensar-la mai, i estic content que l'hagis feta. Mira, jo crec que la nostra societat, la societat mallorquina en primer lloc pot donar una mà als qui es vulguin recuperar perquè es puguin trobar amb nosaltres. Després anar creant valors sèrios, com poden ésser de solidaritat i donar una mà gratuïtament. Pot crear valors, com viure amb alegria i esperança perquè si hi ha aquests valors, probablement aquests centres no tindran cabuda dins la societat i això voldrà dir que no hi ha tòxics. A nivell d'entitats privades i públiques no hi ha dubtes que el seu suport ens ferà més lleugera la càrrega econòmica que ens suposarà la posta en marxa d'aquests centres. A la llarga hauríem d'aconseguir que pels tòxics, el temps que estiguin en el Centre d'Acollida i que no tinguin amics o familiars on poder trobar

l'acompanyament en els mesos de "temps d'acollida", sortissen famílies o persones que volguéssin acompanyar al tòxic, ja que li servirien de gran ajut.

-En Bartomeu se'l veu segur i clar quan ens respon, fet que li comentam i ell ens contesta:

Es que estic ben segur que aquest projecte ha d'anar bé.

-Per acabar, com veus la teva funció de dirigir i coordinar aquests centres?.

Pens dedicar-mi per complet perquè ompli les meves aspira-

cions. Sé que els resultats no els començarem a veure fins que dintre

de dos anys, més o menys, comencin a sortir els primers recuperats i som conscient també que els primers mesos seran molt durs. De tot això n'hem pres consciència, no sols jo, sinó cada un dels membres de l'equip, però l'optimisme i la seguretat que tenim posats en aquest projecte ens mantenen decidits a afrontar aquesta tasca.

Sí, sens dubtes una gran tasca, un gran projecte i estic segur que un gran equip són els qui valentament posen en marxa aquesta empresa social amb l'únic ànim de reinserir a la societat unes persones que, més que discriminació, necessiten una mà. Un vilafraquer, En Bartomeu Català, és el cap d'una iniciativa que abans de dur-se a terme ja és un èxit, simplement per la fe en una victòria que prou sacrificis costarà. Des d'aquí li desitjam molta sort i esperam algun dia fer-li una visita en aquests centres de reinserció de drogadictes. Gràcies Bartomeu i fins una altra.

MIQUEL BARCELÓ.

Fotos: F. AMENGUAL
M. BARCELÓ

Dibuixos: CATI ROSSELLÓ.

QUE ENS ESPERA ALS VILAFRANQUERS DINS L'ANY 1.987?.

-Veure si "Sa Rua 87" té el mateix èxit que l'any passat.

-Un hivern mal pe pelar.

-Un possible canvi de Batle abans de les properes eleccions municipals.

-Unes animades eleccions municipals amb, tal vegada, molts de grups polítics.

-Saber si es aconseguirà crear un Club Esportiu de Futbol.

-Saber si l'Ajuntament es decidirà a posar mà al Poliesportiu.

-Que el Rector trobi una altra campana abandonada i l'arregli.

-Les noces de N'Esteve Molondro amb Na .....i d'En Pere de Sa Plaça amb Na .....

-Saber si dins "Es Niu" hi ha cap tord radioactiu.

-Saber si el Rector farà arreglar els fanals del Parc.

-Saber si en arribar la propera temporada de matances a Mestre Tià Sabater li tomarà fugir el matancer i l'ha de tornar pescar dins el torrent.

-Saber si a l'actual Batle Garí li tornen fotre el cotxe sens que se n'adoni.

-I moltes més coses que ens guardam..

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

SERVEI D'EDUCACIÓ SANITÀRIA

DESAPAREIXEN LES ESTUFES DE L'ESGLÉSIA

El nostre rector s'entossudeix en sortir cada mes a aquestes pàgines. Nosaltres que tampoc volem que tants d'esforços es perdin dins un pou ens disposam a contar-vos la "darrera" del rector.

Conten els entesos que dins el temple parroquial hi havia tres estufes, i que aquestes un bon dia de fred varen desaparèixer de la vista pública. El nostre corresposal a la parròquia fent bona la fama d'esser un "excel·lent investigador", va localitzar les estufes en menys d'una cantada de gall. Segons aquest, no el gall sinó el corresposal, les estufes es troben situades de forma estratègica en els següents llocs: una dins la sacristia perquè el rector no es refredi quan es canvia l'indumentària missal. Una segona, estava situada a l'hora de rebre aquesta informació vora l'orgue. Ja sabeu que un orgue fred val ben poc, i la tercera esfufa es trobava en el pis del rector.

CAÑELLAS TAMBÉ AMB LA PREMSA FORANA.

El passat dimarts dia 13, a un conegut Celler d'Inca, hi va haver una trobada de l'Associació de Premsa Forana i el President de la Comunitat Autònoma D. Gabriel Cañellas. Entre altres temes es va tractar la possibilitat de començar la tasca de redacció d'una futura Llei de Premsa. El President de la Premsa Forana va exposar, per altra banda, la conveniència de canviar el sistema de repartiment de subvencions i demanà que es fes el possible per poder cobrar-les amb menys retard.

MALLORCA BAIX ZERO.

Dimecres dia 14, va arribar a Mallorca una onada de fred acompanyada de fort vent i qualque flòbia de neu que, afortunadament, al Pla no va arribar a crear problemes ja que es fonia només arribar a terra.

Com a conseqüència d'aquesta onada de fred, els establiments comercials de la nostra vila estan estudiant la possibilitat de fer rebaixes de ventiladors i "flit".

ELS COMPTES DE "ES MOLÍ NOU".

Potser sigui ara, coincidint amb l'inici d'un nou any, el moment més oportú per passar comptes i donar a conèixer als socis de la nostra Delegació de l'Obra Cultural Balear a Vilafranca un petit resum de l'activitat duta a terme.

Us oferim primerament un recull de les entrades i sortides pel que fa a la nostra economia i que correspon al període que va des de la data de la nostra constitució fins a 31 de desembre de 1.986.

ENTRADES

Quotes de socis	153.000
7 socis de 5000 ptes.	
2 socis de 2000 ptes.	
114 socis de 1.000 ptes.	
Préstecs rebuts	125.036
Propaganda C. Electoral	15.000
Vendes "Es Molí Nou"	15.050
Interessos c/c	22
Subvenció C.I.M.	55.000
Subvenció Ajuntament	12.000
Subvenció Caixa de Pensions	4.000

TOTAL ENTRADES. . .	379.108

SORTIDES

Material d'oficina	36.371
Compra Màquina d'escriure	135.836
Impremta "Es Molí Nou"	140.871

TOTAL SORTIDES. . .	313.078

QUEDEN EN CAIXA 66.030 PTEs.

Com podeu veure, la nostra economia no és molt bona a causa de les fortes despeses realitzades per poder iniciar l'activitat -sobretot per la compra de la màquina d'escriure i altre material d'oficina-.

Tanmateix, això no ha constituït cap sorpresa perquè inicialment les previsions eren més pessimistes. Teniem previst en principi que a hores d'ara seriem uns cent socis i, com podeu veure, ja som 123.

Igualment es pot observar que l'única activitat que es du a terme és la publicació de "Es Molí Nou", encara que l'actual Junta Directiva està oberta a emprendre'n qualsevol altra que interessi als socis. Només heu de fer dir-ho i s'estudiaran

tot seguit les seves possibilitats de dur-se a terme.

LA PUJA DELS JUBILATS.

Aquest mes, com ja és habitual pel Gener de cada any, es sent xerrar molt de la puja dels jubilats. Que si un 8%, que si un 5%, que si una misèria...

EL P.S.O.E. AMB LA PREMSA FORANA.

El passat mes de Desembre hi va haver a Sineu un sopar organitzat pel P.S.O.E. -nosaltres no hi poguérem assistir- per analitzar els problemes de la Premsa Forana i la possibilitat d'una futura regulació legal del tema.

A LA VILA... EN PASSA CADA UNA!.

Sempre ens havíem pensat que l'únic animal comestible que es podia agafar pels torrents era l'anguila. Idò no, el passat dissabte dia 3, damunt les vuit del matí, una família sencera intentava pescar un porc ben gros al torrent que hi ha vora l'Escorxador. Ho varen aconseguir a les nou, encara que amb l'ajut d'un tractor.

LOTERIA DE NADAL.

Volem agrair a n'Andreu Caminer l'obsequi que ens va fer d'un Dècim de Loteria de Nadal, encara que la sort no es posàs de part nostra. Si arribam a treure...

L'APOTECARI REPARTÍ UNS 15 MILIONS.

Els que sí s'han alegrat són els propietaris de les participacions que va repartir el nostre apotecari i que han cobrat més de 38.000 ptes. per cap. Enhorabona a tots.

LES PLUJES SÓN NOTÍCIA.

Feia anys que no plovia tant com aquest. Es un gust veure córrer l'aigua pels albellons, síquies i torrents. Els entesos diuen que això és bo perquè permet recuperar els nivells de les aigües subterrànies.

L'únic problema és que a certs indrets hi ha aigua damunt la terra i això pot dificultar la sembra. Això confirma allò de "mai plou a gust de tots".

ELECCIONS A L'O.C.B.-VILAFRANCA

El proper divendres dia 30 de gener a les vuit del vespre tindrà lloc en el saló d'actes de "SA NOSTRA", una reunió a la que hi estaran convocats els socis de la Delegació de l'Obra Cultural Balear a Vilafranca i que ho són tots els subscriptors d'aquesta publicació.

El motiu d'aquesta reunió és la renovació de càrrecs, (President, sota-president i Secretari), donar a conèixer l'estat de comptes actual i planificar futures activitats d'aquesta Delegació.

Per tant, si sou socis de "ES MOLÍ NOU", podeu assistir a aquesta reunió dia 30 a les vuit del vespre.

LA NIT DELS REIS

És la nit més esperada, al menys pels més menuts. A Vilafranca enguany la cavalcada dels Reis descarregà les juguines que els hi havien demanat els nins i nines d'aquesta vila, dintre l'església, ja que fora feia un fred que pelava. Fou aquesta nit com cada 5 de gener una nit de somnis reials.

LES BENEIDES SUSPESES.

Degut al mal temps les Beneïdes de Sant Antoni foren suspeses. En la nit anterior i malgrat el temps també fos insegur i molt fred la majoria de foguerons foren encesos i sonaren ximbombes a varis indrets de la nostra vila..

DEFUNCIONS

ANTONI BAUZA MUT, moria dia 16 de desembre als 85 anys.

El 20 de desembre, era **CATALINA SANSÓ BOVER**, qui ens deixava als 82 anys.

Amb tan sols 43 anys passava a millor vida, **MONTSERRAT BARCELÓ MONTSERRAT**, dia 29 de desembre.

Dia 3 de gener era **MIQUEL BAUZA GELABERT**, qui ens deixava als 84 anys.

BARTOMEU BAUZA NICOLAU, amb 78 anys d'edat moria el 8 de gener.

DESCANSIN TOTS EN LA GLÒRIA DEL PARE.

NAIXEMENTS

El 18 de desembre arribava a aquest món **GABRIEL BARCELÓ I BAUZA**, fill de Miquel i Antònia.

El 3 de gener naixia el primer vilafranquer de l'any, **GUILLEM GOMIS GAYÀ** per alegrar el niu dels seus pares Biel i Antònia.

ENHORABONA

Nota: El moviment demogràfic del present número correspon del 12 de desembre al 15 de gener. Si hi hagués qualche naixement que no estàs encara enregistrat en el Registre de la Vila, agrairiem que ens ho notificassin.

I PER ACABAR, DUES DE FRESQUES.

L'Església es freda en excés, i amb tant de fred t'escarrufes, han desaparegut ses estufes per virtut de la "Màgia Galmés".

Trobam que mos dona bon camí per no poder anar en el Cel, en lloc de donar un poc de mel només procura "pa mí, pa mí".